

Juhised noortevaldkonnale COVID-19 levikust tingitud olukorras

Seoses COVID-19 haiguse kiire levikuga on alates 11. märtsist kuni vähemalt 11. aprillini piiratud noortevaldkonna tegevused. Avatud noorsootöö, huviharidus, huvitegevus, sh treeningud ja muud noorsootöö tegevused tuleb ümber korraldada kasutades selleks kontaktivabade tegevuste võimalusi.

Edastame juhised ja olulised kontaktid, mis on toeks piirangute ajal noorsootöö korraldamiseks.

Noorsootöö, sh huvihariduse ja -tegevuse läbiviimine on siseruumides keelatud. Võimalusel tuleb tegevustega jätkata distantsilt. Üksinda võivad asutuse ruumides viibida nii juhendajad kui harrastajad. Näiteks võib juhendaja käia asutuse ruumides videotunde salvestamas või noor vajadusel üksi saali kasutamas.

Välitingimustes toimuvate tegevuste puhul võib koos olla ja liikuda kuni 2 inimest, sealhulgas juhendaja, kes peavad teistega hoidma 2-meetrist vahemaad. Vahemaad tuleb hoida kogu tegevuse vältel. See tähendab, et näiteks paarikaupa harrastatava tegevuse puhul ei tohi vahetada partnerit.

Piirangute kehtimise ajal on eriti oluline noorte vajaduste märkamine ja noorte positiivse arengu toetamine. Selleks tuleb tagada noortele noorsootöö, sh huvihariduse ja -tegevuse võimaluste kättesaadavuse jätkumine. Noored tunnevad praeguses olukorras kõigist vanusegruppidest enim pinget ja stressi, mistõttu on iga noore toetamine, ära kuulamine ja vajadusel abi pakkumine äärmiselt oluline. Noorsootöö, sh huviharidus ja -tegevus saavad pakkuda noortele olulist mõtestatud vaba aja veetmise ja eneseväljenduse võimalust, mis aitab noortel pingetega toime tulla. Samuti tuleb meeles pidada, et lastel ja noortel peab olema aega ka endale, st koostöös kooliga tuleb leida tasakaal aja kasutamises ning jälgida, et noori üle ei koormataks. Lisaks tuleb toetada noori nende arvamuse avaldamisel koolikorralduse ja kohaliku omavalitsuse tegevuste muutmise ja/või optimeerimise osas.

Kohalikele omavalitsustele:

- Kohalikel omavalitsustel tuleb töötajaskonda (huvikoolides, noortekeskustes, noortetubades, noorteühingutes jm) kaugtöötajatena hõives hoida ning jätkata palkade maksmist täismahus. Samuti tuleb toetada teenuste pakkumist noortele digilahenduste abil. Juhul, kui jätkatakse osaliselt mobiilsete noorsootöö teenuste osutamist, tuleb pöörata täiendavat tähelepanu töötajate turvalisuse tagamisele. Täpsemaid juhiseid töö- ja palgakorralduse soovitustest saab lugeda [Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Rahandusministeeriumi juhendmaterjalist](#).
- Piirangute ajal kehtib jätkuvalt kohalike omavalitsuste seaduslik kohustus tagada noorsootöö korraldamine. Vajadusel saab piirangute kehtivuse ajal noorsootöö korraldamiseks küsida nõu [Harno koostöökeskuse](#)lt.
- Huvihariduse ja huvitegevuse riigipoolse täiendava toetuse kasutamine peab jätkuma eesmärgipäraselt, sh on toetust lubatud kasutada selleks, et aidata teenuste pakkujatel piirangutest tulenevalt oma teenused ümber korraldada, kasutades toetust digilahenduste hankimiseks, litsentsi- vm tasudeks, kompenseerimaks noorte osalustasusid vms. Kinnitatud 2021. aasta kavadel tehtud muudatustest ei pea omavalitsus Haridus- ja Noorteametit teavitama. Muudatused saab esile tuua perioodi tulemusi esitades.

- Piirangute finantsmõjudes on eriti haavatavad erasektori noorsootöö teenuste pakkujad (näiteks erahuviharidus ja -tegevus), mistõttu on oluline, et kohalik omavalitsus leiaks viise ka nende jätkuvaks toetamiseks ja/või käivitaks võimalusel uusi tugimeetmeid (sh jätkata toetuste maksmist, garanteerida ruumide rendile andjatele KOV toetuse jätkumine, kompenseerida osalustasud). Haridus- ja Teadusministeerium on ette valmistamas toetuse andmise tingimusi erasektori pakkujatele otsides sealjuures lahendusi, mis toetavad pikemaajalist ja püsivamat tegutsemist. Vastava informatsiooni avalikustame HTM-i kriisitoetuste lehel: <https://www.hm.ee/et/kriisitoetus>.
- Noorsootöö teenuste pakkujatele tuleb levitada infot riigi poolt ellu kutsutud tugimeetmetest.
- Töötada välja lahendused selleks, et aidata noori ja noorsootööasutusi varustuse leidmisega, nt pakkuda kasutuseta arvuteid, spordivarustust, muusikainstrumente, tagada internetiühendus, digipädevuste arendamist toetavad koolitused jm.
- Teha koostööd nii oma piirkonna noorsootöötajate kui ka teiste noortega töötavate asutuste ja töötajate ning teiste piirkondade noorsootöö korraldajatega, et leida üheskoos parimaid lahendusi noortele suunatud teenuste ümber korraldamiseks.
- Kohalikel omavalitsustel, kellele esitatakse projektlaagrite korraldajate poolt taotlus projektlaagri, palume taotlused läbi vaadata ja teha otsus, kas laager võib toimuda juhul, kui selleks ajaks on läbiviimiseks kogunemisiirangud lõppenud.
- Vajadusel tõhustada noortele suunatud infot piirangutest ja kehtestatud meetmetest noortesõbralikult, neile mõistetaval moel ja viisil. Üldkasutatavat noortefot pakub noortefoortaal teeviit.ee, kus mh jagatakse infot vaimse ja füüsilise tervise ning õppimisuskuste teemadel.
- Võimalusel jagada kohaliku omavalitsuse kodulehel ja/või sotsiaalmeedia kanalites informatsiooni sellest, kuhu on võimalik pöörduda, kui märgatakse abivajavat noort. Ülevaate üleriigilistest võimalustest abi saamiseks leiab Teeviit artiklist [siin](#).

Vanematele:

- Piirangute tingimustes vajavad noored erilist tähelepanu ja tuge, et mõista praegust olukorda, kehtestatud erimeetmete olulisust (sh vajadust vältida kohtumisi ja kogunemisi sõpradega ning meelistegevusi harjumuspärasel moel). Soovitame noortega neil teemadel siiralt ja avameelselt rääkida, vajadusel leiate noortele sobivaid soovitusi ja infot noortefoortaalist Teeviit. (<https://www.teeviit.ee/aktuaalne/>).
- Noorsootöö ja noortevaldkonna tegevused on endiselt olemas ning kättesaadavad ja toimuvad noorte heaks uuel moel.
- Kutsume üles jätkama võimalusel noorsootöö teenuse eest tasumist ka eriolukorras, mis aitab tagada teenuse elujõulisuse ka eriolukorra järgselt. Julgustame otsima võimalikke viise teenuse eest maksmiseks koostöös kohaliku omavalitsuse ja teenusepakkujaga.
- Kui olukord on majanduslikult kriitiline, soovitame teavitada sellest kohalikkude omavalitsust ettepanekuga käivitada abimeetmed noorsootöö (sh huvihariduse ja huvitegevuse) jätkumiseks (nt täielikult või osaline osamaksust vabastamine mõneks kuuks vm).
- Eriolukorras on keeruline ka lapsevanematel endil. Soovitame vanematel pöörata tähelepanu sellele, et lastel oleks võimalus ka puhata ning pöörata tähelepanu enda vaimse tervise hoidmisele.
- Täiendavaid nõuandeid seoses distantsõppega leiab [Haridus- ja Noorteameti veebilehelt](#).

Noortele:

- Piirangud on kehtestatud selleks, et võimalikult väikeste kahjudega tavapärase elukorralduse juurde naasta. Piirangute eiramisega – näiteks kogunedes sõpradega, et koos aega veeta, ühiselt õppida või trenni teha – sead sa lisaks endale ohtu ka oma lähedaste tervise.
- Piirangud ei tähenda, et tavapärane elu jääks pausile – selle jaoks tuleb leida lihtsalt teistsugused võimalused.
- Noorsootöö toimub nüüd nutikalt – leia sotsiaalmeediast üles oma kohaliku noortekeskuse leht või uuri oma piirkonna noorsootöötajalt, millistes tegevustes on võimalik osaleda. Kui tegeled mõne huvialaga, siis hoiu ühendust oma juhendaja või õpetajaga ning järgi ka tema soovitusi ja ülesandeid.
- Külasta [Teeviit portaali](#) või Teeviit [Facebooki](#), [Instagrami](#) või [Youtube](#) kanalit, et erinevaid tegevusi leida. Teeviit portaalist leiab ka infot, kuidas toetada oma vaimset tervist ning kuhu pöörduda mure korral.
- Pööra tähelepanu oma tervisele – liikumine, tervislik toitumine, piisav uni, positiivsed hetked ja suhtlemine lähedastega hoiavad nii füüsilist kui vaimset tervist.
- Liigu õues, ent väldi lähikontakte teistega ning pööra tähelepanu ohutusele (pese käsi, jälgi oma tervist).
- Ära jää keerulises olukorras üksi! Leia koos sõpradega suhtlemis- ja ühiseid ajaveetmise võimalusi, mis ei eelda samas kohas viibimist.
- Jaga oma mõtteid, soove ning vajadusi sõprade või lähedastega. Vajadusel pöördu usaldusväärse inimese poole (nt noorsootöötaja) ning jaga oma rõõme või muresid läbi digitaalsete kanalite.
- Anna murest teada, kas otse või läbi usaldusväärse isiku (sõber, noorsootöötaja, õpetaja, juhendaja, Rajaleidja online nõustaja).
  - Soovi korral kasuta lasteabitelefoni 116 111, www.palunabi.ee
  - Lisaks vaata ja küsi nõuandeid lehelt www.peaasi.ee. Peaasi.ee pakub noortele vanuses 16-26 vaimse tervise teemal nõustamist videosilla või kirjaliku e-nõustamisena.
  - Lasteabi telefon 116111 on suunatud igas vanuses lastele ning töötab 24/7, nõu saab küsida ka veebivestluse kaudu.
  - Samuti võib murede korral [pöörduda tasuta nõustamisele](#) Rajaleidja keskustesse üle Eesti või suhelda anonüümselt e-nõustajaga aadressil www.rajaleidja.ee.
  - Ülevaate kõikidest üleriigilistest võimalustest abi saamiseks leiab Teeviida artiklist [siin](#).

Huvikooli puudutav:

- Huvikoolides on kontaktõpe keelatud. Õpe jätkub distantsõppe vormis, kasutades digilahendusi ja muid kontaktivabade tegevuste võimalusi.
- Noore arengu järjepidevuse tagamiseks tuleb nendel huvialadel, kus võimalik, jätkata juhendatud iseseisvat tööd. Õppe toetamiseks tasub võimalusel kaaluda veebiülekande formaadis huvikooli tundide või konsultatsioonide läbiviimist, noorelt noorele tuge ja koosõppimist distantsõppe tingimustes, iseseisvate ülesannete andmist jm võimalusi.
- Võimalusel soovitame kaaluda muusikainstrumentide jm vahendite kontaktivaba laenutuse korraldamise võimalusi, et tagada noortele võimalused iseseisvaks tööks.

- Distantõppe materjalide loomisel soovime maksimaalselt kaasata nende väljatöötamise noori, tagades materjalide asjakohase sisu (sh sisu toetava visuaali video, pildi vm formaadis) ja kasulikkuse.

Huviringe ja trenne puudutav:

- Huviringide, sh trennide tegevus on peatatud (nt üldhariduskoolide juures toimuvad huviringid seoses eriolukorra ja koolide sulgemisega ei toimu) või toimub kontaktivaba tegevusena.
- Noore huvi ja arengu järjepidevuse tagamiseks tuleb nendel huvialadel, kus see on võimalik, ergutada noori jätkama iseseisvat tööd, luues ja levitades seda toetavaid materjale digikeskkondades vm. Häid soovitusi leiab Haridus- ja Noorteameti [Nutivaramust](#).
- Juhul, kui distantõppe vormis antakse ülesandeid individuaalseks sportimiseks välistes tingimustes tuleb rangelt kinni pidada piirangutest ning neid vajadusel täiendavalt ülesannete andmisel noortele selgitada.

Avatud noortekeskusi puudutav:

- Noortekeskuste ja noortetubade tavapärase kontakttöö, ühisüritused ja tegevused on peatatud.
- Avatud noorsootöö, sh noortekeskuste töö peab jätkuma kontaktivabalt (virtuaalselt, digitaalselt). Võimalusel tasub kaaluda digilahenduste jm tegevuste kasutamist (suhtlus sotsiaalmeedias ja otseülekanded, virtuaalsete noortekeskuste käivitamine jm). Soovitusi leiab 2020. aasta kevadel kogutud nutika noorsootöö [praktikate kaardistusest](#) ja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse [avatud noortekeskuste kevadisest kaardistusest](#).
- Noorsootöötajatel soovime koostada oma piirkonna noorte vajaduste põhjal loetelu teenustest, mis on noortele kättesaadavad ja abiks piirangute tingimustes nt info, nõustamine, arendavad tegevused, ühistegevused veebis ning tagada sellekohase info jõudmine noorteni.

Noorteorganisatsioone puudutav:

- Noorteorganisatsioonide kontakttegevused tuleb edasi lükata kuni piirangute lõppemiseni.
- Organisatsiooni juhtimine tuleb piirangute ajal korraldada kaugtöö vormis.
- Noorteorganisatsiooni tegevuse jätkumise seisukohalt vajalikud koosolekud, mille edasilükkamine määramata ajaks ei ole võimalik, tuleb korraldada otsest kontakti vältides, kasutades selleks organisatsioonis juba tuttavaid keskkondi ja kanaleid. Eesti Noorteühenduste Liidu soovitusel selleks leiab [siit](#).
- Praktilist infot organisatsiooni sisutegevuste võimalikuks jätkamiseks soovime jälgida Eesti Noorteühenduste Liidu [infolehte](#).

Noortelaagreid puudutav:

- Tulenevalt kehtivatest piirangutest ei saa noorte projekt- või püsilaagrit korraldada enne, kui piirangud on lõppenud.
- Projektlaagrite pidajatel soovitame loa taotlemisel kohalikul omavalitsuselt arvestada sellega, et piirangute püsimise korral laagrit läbi viia ei saa.

Noorsootöötajate vaksineerimine:

Vaksineerimiskava koostamiseks vajaliku infot hakatakse koondama koostöös kohalike omavalitsustega. Info on leitav [HTMi lehelt](#). Tagamaks info kiire jõudmine vaksineerimist läbiviivate tervishoiuasutuste või –töötajateni, on otstarbekas, et asutustel ja organisatsioonidel on olemas noortega töötavate inimeste kontaktid.

Noortevaldkonna katusorganisatsioonid:

Noorsootöö tegijatele pakuvad tuge, infot ja võimalusi praktikate jagamiseks noortevaldkonna katusorganisatsioonid:

- [Eesti Noorsootöötajate Kogu](#)
- [Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus](#)
- [Eesti Huvikoolide Liit](#)
- [Eesti Tantsuhuvihariduse Liit](#)
- [Eesti Kunstikoolide Liit](#)
- [Eesti Teadushuvihariduse Liit](#)
- [Eesti Muusikakoolide Liit](#)
- [Eesti Koolispordi Liit](#)
- [Eesti Noorteühenduste Liit](#)
- [Eesti Õpilasesinduste Liit](#)
- [Eesti Üliõpilaskondade Liit](#)

Lisainfo:

Vabariigi Valitsuse [korraldus](#) ja [seletuskiri](#).

Soovitused, juhendid ning vastused korduma kippuvatele küsimustele leiate Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehelt <http://www.hm.ee/koroona>.

Haridus- ja Noorteameti infoleht [noorsootöö distantsilt](#).

Riikliku noorteinfo platvorm Teeviit [veebileht](#).

Eelmise aasta kevadisi kogemusi ja praktikaid nutika noorsootöö korraldamisest saab lugeda [siit](#). Inspiratsiooni ja näiteid saab ka [Nutivaramust](#) ja [Nutivaramu Taskuhäältest](#).

Küsige julgelt nõu ja abi ministeeriumi infotelefonidelt ja e-postilt:

- 56 900 353
- 56 900 340
- info@hm.ee